

Gesler György-életútinterjú

Készítette: Rozsonits Tamás

A beszélgetés időpontja: Budapest, 2016. szeptember 15 és szeptember 23, Budapest, II. kerület, Bimbó utca

Szerkesztett, tömörített, kiegészített, lábjegyzetelt változat.

Rozsonits Tamás:

Hogyan írjuk helyesen a nevedet?

Gesler György:

A személyi igazolványomban Gesler György szerepel, habár az anyakönyvi kivonatomon – ahogy a családom minden tagjának – a Geszler áll. Nem tudom, hogy írhatták el a személyimben. Amikor kezdtem népszerűvé válni mint koreográfus, a televízióban „sz”-szel írták ki a nevemet. Ezt követően kaptam egy levelet Geszler György¹ zeneszerzőtől, hogy az ő nevét használom, és mivel én vagyok a fiatalabb, mondjak le erről. Azonnal meg is tettem, változtattam, egy „D”-betűt illesztettem a keresztnemem elé. A változást a szerkesztők hol követték, hol nem, aztán érkezett egy levél Geszler György ügyvédjétől, hogy bepereltek. Elmentem a tárgyalásra egyedül, ügyvéd nélkül, a bírónő tíz perc alatt meghozta az ítéletet, nekem adott igazat, mert nem is szabadott volna ezért beperelni, hiszen az élet teljesen más területén dolgozunk. Maradtam tehát hol Gesler, hol Geszler György, a „D” betűt viszont végleg elhagytam.

Rozsonits Tamás:

Milyen családban születtél?

Gesler György:

Rendezett, polgári családban nőttem fel. Nagyon boldog gyermekkorom volt. A szüleim fodrászként dolgoztam, édesapámnak a Móricz Zsigmond körtéren volt egy szép üzlete. Őt alkalmazottat foglalkoztattak, de nyírtak ők maguk is. Apámat is Geszler Györgynek hívták, nagyon szerette a szakmáját. Édesanyám, Nagy Mária is ott dolgozott a születésemig, 1943. április 10-ig. Ő Vas megyéből származik, nagyon hányatott gyermekkorra volt, a nagyanja nevelte. Kos a csillagjegyem, habár a transzcendens és spirituális dolgokra kicsit kevesebb figyelmet fordítok, mint a materiálisra, a természetemből, az egyéniségemből és a munkámból fakadóan. Két testvérem közül Péter öcsém 1945-ben született, informatikus, a húgom, Zsuzsa, 2016 januárjában sajnos elhunyt.

Rozsonits Tamás:

Hol laktatok?

Gesler György:

Budapesten, a Hamzsabégi úton, ami meghatározta az életemet. Hat-nyolc darab két-három emeletes épület állt ott akkor mindössze, és semmi más nem volt arrafelé, csak a vasút. Mint egy kis lakótelep, de a negyvenes évek stílusában, téglából építve. Hasonló korúakból állt a lakóközösség, ebből fakadóan sok, velem egykorú gyerekekkel együtt nőttem fel, nagyon szép időszak volt. Szánalommal nézem a mai gyerekeket, akik a szüleikkel játszanak. Egy fiú ne az apjával legyen, hanem bandázzon a korban hozzá llókkal! A gyerekeknek gyerek a párja.

¹ Geszler György (1913–1998) zeneszerző.

Mi lementünk a rétre, vagy a töltés túloldalán komoly háborúsdiba fogtunk, igazi *Pál utcai fiúk*-életem volt a sráccokkal. Ha esett az eső, akkor sakkoztunk, malmoztunk vagy kockáztunk a kapu alatt, de sohasem unatkoztunk.

Nagyon mozgékony gyerek voltam. Öt-hat évesen a BEAC² sportpályán – a későbbi Skála Áruház³ helyén – gyakran toboroztak gyerekeket atlétikára, ökölvívásra, én is kipróbáltam sok mindent. Vékony testalkatú, de erős fiú voltam, ahogy akkor mindenki, mert kaja alig volt, aztán alapvetően megváltozott az életem, mert apám az egyik újságban – talán a *Szabad Népb*⁴ – meglátott egy felhívást, hogy a Balettintézetbe⁵ keresnek gyerekeket nyolc éves kortól. Apám előtte életében nem volt operában, talán még színházban sem. Nagyon nyugodt embernek számított, mindent részletesen elolvasott és megakadt a szeme a felhívásban azon, hogy a felvételt nyert növendékek háromszor-négyszer annyi élelmiszerjegyet kapnak, mint egy átlagember, pont annyit, mint a legnehezebb fizikai munkát végző bányászok. Akkoriban jegyrendszer volt ugyanis érvényben. Addigra már öt tagú volt a családuknk, és mikor ezt olvasta, apám azzal állt elő, hogy mi lenne, ha ezt a gyereket beíratnánk a Balettintézetbe? Mondom, úgy, hogy közben azt sem tudta, mi az a balett. De támogatta az ötletet anyám is. Huszonhatezren jelentkeztek a felhívásra, és mindössze huszonhárman kerülünk be. Csak fiúk.

Rozsonits Tamás:

Hova jártál előtte általános iskolába?

Gesler György:

A Bocskai úti suliba. Semmiféle emlékem nincs erről, ami azért érdekes, mert ami ezután következett, arra már markánsan emlékszem.

Rozsonits Tamás:

Miért erősítették akkoriban rá a balett-táncos képzésre hazánkban? Talán a komoly orosz hagyományok miatt?

Gesler György:

Abszolút ez volt az oka! Ugyanazt akarták megvalósítani itthon, ami ott már megvolt. Az operával kapcsolatban szintén. Szocializálták az operát. Egy jegy három forintba került, de a dolgozó nép fiai és lányai bérleteket is vásárolhattak, mi több, a munkásoknak kötelező volt színházba és operába járni. Ki akarták ugyanis terjeszteni a művészetekhez való hozzáférést mindenkire. Szép gondolat, hogy a művészetek által fel akarták emelni az embereket, de ennek nem voltak gyökerei, ezáltal így, ebben a formában értelme sem. A megmaradt polgárság járt csak színházba és operába. Őket érdekelték a darabok és ismerték is azokat.

Rozsonits Tamás:

Az 1950-es éveket megelőzően milyen volt hazánkban a balettkultúra?

Gesler György:

² Az 1898 óta működő BEAC (Budapesti Egyetemi Atlétikai Club) az ELTE sportegyesülete.

³ Skála Budapest Szövetkezeti Nagyáruház 1976-ban nyílt meg Budapesten a XI. kerületben. 2007-ben lebontották.

⁴ A *Szabad Nép* a magyar kommunista párt napilapja volt 1942 és 1956 között.

⁵ A Lőrincz György elképzelései alapján 1950-ben létrejött oktatási intézmény először az Andrássy út 25. alatt, a Dreschler-palotában, később Magyar Táncművészeti Főiskola néven működött. Mai jogutóda a Magyar Táncművészeti Egyetem.

Volt a háború előtt is balett, olyan mértékben, mint bárhol másutt. Az igazi balettkultúrát Gyagilev⁶ jelentették. Ők akkor kezdték, amikor a többi művészeti ág, a festészet, az irodalom vagy a zeneművészet is megújult. A múlt század elején. Gyagilev magához rántotta korának legkiemelkedőbb művészeit, mindenki szívesen dolgozott vele. Világhírű társulata Magyarországon 1912-ben mutatkozott be, a Népoperában.⁷ Jan Cieplinski⁸ lengyel származású koreográfus az 1930-as években volt Budapesten igazgató, aztán idősebb Harangozó Gyula⁹ lett a háború utáni időszak fő koreográfusa. Létrehozott egy máig meghatározó *Csodálatos mandarin*¹⁰ előadást, 1956-ban. Azóta láttam legalább ötven *Mandarin*-előadást, de egyik sem éri el Harangozó Gyula rendezésének szintjét. Volt szerencsém ismerni őt személyesen, dolgoztam is vele, a *Mandarin*-ban én voltam az ifjú. De térjünk vissza a Balettintézethez. Ahogy mondtam az előbb, huszonhármunkat vették fel.

Rozsonits Tamás:

Mire volt szükség ahhoz, hogy bekerüljete?

Gesler György:

Nyolc éves korban, épp a legjobbkor kezdődik a balettosok képzése, nyilván orosz mintára. Mi itthon a Vaganova-rendszert¹¹ tanultuk, de az egész világon oktattak balettot, más-más módszerekkel. Az Egyesült Államokban például George Balanchine¹² nevéhez fűződik a balett megújítása. Abban az időben a legjobb iskolának az orosz számított, tekintettel arra, hogy milyen mély hagyományokban gyökerezett és mekkora kultúrája volt. A volt Szovjetunióban és ma Oroszországban akkora figyelem és szeretet övezi a balettot és a táncosokat, ami máshol felfoghatatlan. Jártam akkoriban egy üzemben, ahol ebédszünet helyett balettoztak a szövönők. Beálltak a rúd mellé és gyakorolták az első pozíciót és a többit, nekik akkor ez azt jelentette, mint ma az aerobic meg hasonlók. Másrészt ott eleve értenek a baletthoz. Van közönsége, hagyománya. A rendszer, amit Vaganova a harmincas-negyvenes években dolgozott ki, tökéletesen kiképzzi a testet arra, hogy balettos váljon a növendékből, hogy szép attitűdje, kar- és lábmozdulatai legyenek. A Balettintézetben először tanító mesterek, akik korábban már foglalkoztak tánccal – például Lőrincz György,¹³ a Balettintézet első igazgatója – maguk is a mozgásművészet felől jöttek át a balett területére. Mielőtt a budapesti Balettintézetet megnyitották, hónapokon át tanulták Moszkvában a Vaganova-módszert.

Rozsonits Tamás:

Kik voltak a mestereid?

Gesler György:

Az első Szalay Karola,¹⁴ majd Mák Magda,¹⁵ aztán Bartos Irén,¹⁶ aki táncosnő volt az Operában. Amikor az aktív táncolásból kiöregszenek a táncosnők, általában elmennek tanítani.

⁶ Szergej Pavlovics Gyagilev (1872–1929) a Cári Orosz Balett igazgatója volt.

⁷ Az Erkel Színház korabeli neve.

⁸ Jan Cieplinski (1900–1972) lengyel származású koreográfus.

⁹ Harangozó Gyula (1908–1974) táncművész.

¹⁰ Bartók Béla baletzenéje, 1926-ban, Kölnben mutatták be.

¹¹ Agrippina Jakovlevna Vaganova (1979–1951) orosz balettművész, a balettktatást megreformáló módszerét róla nevezték el.

¹² George Balanchine (1904–1983) orosz származású amerikai balettművész, az amerikai balett atyja.

¹³ Lőrincz György (1917–1996) táncos, balettigazgató, koreográfus.

¹⁴ dr. Szalay Karola (1911–2001) balerina, balettmester.

¹⁵ Mák Magda (1925) balerina, balettmester.

Rozsonits Tamás:

Van a táncnak felső életkori határa?

Gesler György:

Maja Pliszeckaja¹⁷ vagy Alicia Alonso¹⁸ nyolcvan éves korukban is táncoltak még, de ez nem mérvadó! Addig lehet táncolni, amíg jó nézni a produkciót. Szerintem negyven-negyvenöt éves korig lehet aktívan művelni. És ez a férfiakra is érvényes. Nagy Iván¹⁹ barátom olyan karriert futott be Magyarországról, ami másnak nem adatott meg. Ő harmincöt évesen hagyta abba a táncot az American Ballet Theatre²⁰ szólistájaként, utána pedig nagy társulatok igazgatójaként dolgozott élete végéig. Ő volt a gyermekkori legjobb barátom, az említett huszónháromból hárman maradtunk a Balettintézet első évfolyamának a végéig. Ő is közöttünk volt.

Rozsonits Tamás:

Miért morzsolódtak le a többiek?

Gesler György:

Itt jön be az alkalmasság kérdése. Nem elegendők a jó fizikai adottságok, a testalkat, az izomzat, a lazaság. Az, hogy ki hogyan emeli fel a lábát, hogyan mozognak a kezei, hogy jó-e a tüdeje, hogy bírja, amit csinál, jó a csontozata, ez mind fizikai kérdés. A szellemi vetülete – a műveltség, a gondolkodás – egyáltalán nem számít. Még annyira sem, mint például egy futballistánál. A zenéhez való viszony ellenben nagyon fontos, nyolc évig tanultam zongorázni én is. A többi mind-mind a koreográfus dolga. A táncos interpretátor. A koreográfustól kérem számon, hogy milyen a kosztüm, milyen a díszlet, mi a gondolat, mit sugall a darab. A táncosoknak mindezt nem kell tudniuk, de a technikai tudás természetesen nem elég, a személyiség, színészi képesség legalább annyira fontos, ha nem fontosabb néha!

Rozsonits Tamás:

Miért tart olyan sokáig egy balett-táncos kiképzése?

Gesler György:

Kilenc évig tartott a képzés, Vaganova úgy találta ki. Nyolc éves korban kezdődött, általános iskolai harmadikasként kerültünk be. Nem mindenkinél történik így, van, aki később kezdi, Barisnyikov²¹ például tizenöt évesen kezdte el, előtte viszont tornázott, ezért a teste tökéletesen fel volt készítve. Én nagyon jónak tartottam ezt a lassú kiképzést, mert így abszolút megkaptuk a diszciplinát. Ha egy gyereket elkezdenek oktatni valamire, az előbb-utóbb megszereti, amit csinál. Különböző tehetségűek az emberek, de neveléssel egy szintre hozhatók, mint például a Polgár-lányok²² vagy a Williams-nővérek.²³ Ha eredményt akarunk elérni, akkor korán kell elkezdeni, bármilyen területről is van szó. Persze vannak kivételek.

Rozsonits Tamás:

¹⁶ Bartos Irén (1917–1981) balerina, balettmester.

¹⁷ Maja Mihajlovna Pliszeckaja (1925–2015) orosz balerina, minden idők egyik leghíresebb balett-táncosa.

¹⁸ Alicia Alonso (1921) kubai származású balerina, minden idők egyik leghíresebb balett-táncosa.

¹⁹ Nagy Iván (1943–2014) balettművész.

²⁰ A New York Metropolitan Opera balett-társulata.

²¹ Mihail Nyikolajevics Barisnyikov (1948) származású balett-táncos, koreográfus.

²² Polgár Judit és Zsuzsa nemzetközi sakk-nagymesterek.

²³ Serena és Venus Williams egykori világelső amerikai teniszezők.

Laikusok azt látják a filmekben, hogy egy balettművész a kiképzése alatt számtalan testi és lelki sanyargatáson megy keresztül. Igaz ez?

Gesler György:

A mai gondolkodás szerint van alapja ennek. De így van ez az élsportban is. Tanítottam a Postás Sportegyesületben tornászokat. Először hat éves korban kezdték, később már a három éves gyerekeket is hozták a szülők. Sőt, volt olyan, aki a két éves gyerekével jelent meg a tornacsarnokban, amint megtanult a kicsi járni, máris hozták edzésre. Nem véletlen, hogy tizennégy éves korukra már olimpiai bajnokok, mire nagykorúak lesznek, már kiégnek. Úgy gondolom, ez természetellenes. Remélem, előbb-utóbb megváltozik ez a trend.

Rozsonits Tamás:

A ti esetekben mit jelentett mindez?

Gesler György:

Számunkra nem volt szenvedés, mert akiket felvettek, mind nagy mozgásigényű és megfelelő alkatú gyerekek voltunk. Kordában kellett minket tartani, nem futkoshattunk a réten, hanem azt csináltuk, amit a Balettintézetben mondtak. Nem véletlen, hogy huszonháromból mindössze hárman végeztünk. A többiek vagy nem bírták, vagy úgy alakult a testük fejlődése, hogy a balettra alkalmatlanná vált. Ezt teljes pontossággal előre nyolc éves korban nem lehet megítélni. Én tizennégy évesen már majdnem elértem a mai magasságomat. A legmagasabb voltam az osztályban, de később megállt a növekedésem. Nem lehet pontosan tudni, hova jut el az ember.

Rozsonits Tamás:

Hogy nézett ki egy napotok a Balettintézetben?

Gesler György:

Nagyon jól kialakították és felépítették a rendszert. Reggel nyolckor kezdtünk balettórával, akkor még friss minden gyerek. Fél tíztől a szakmai órák következtek a történelmi társastánctól a tánc-írásig, aztán zongora, mint egyéni foglalkozás. Ez eltartott délig. Tanultunk vívást, ritmikát, később emelést, akrobatikát, egy csomó mindent a balett mellett. Délben ebédeltünk, kettőtől fél hatig voltak a tanórák, mindez az Andrassy úton, a Balettintézetben, a gyönyörű Dreschler-palotában, az Operaházzal szemben. A tanórák pedig az Andrassy út 25-ben, a Balettintézettel szemben zajlottak, tehát minden ott történt, huszonöt méteres körzetben.

Rozsonits Tamás:

Mikor volt az első fellépésed?

Gesler György:

Második évfolyamtól kezdve mehettünk színpadra. Másodikban úgy alakult, hogy valami miatt szeptemberben két héttel később kezdtem mint a többiek. Beléptem és láttam kiírva a próbatáblán, hogy a *Parasztbecsületben*²⁴ én is szerepelek. Aznap este volt az előadás, ahol először kellett fellépnem, kilenc éves koromban. Kiírták, hogy mit kell magunkkal hozni, sminkkészletet, biztosítótűt, gombostűt, ilyesmiket. Teljesen megrémültem, hogy este fel kell mennem a színpadra. Gyorsan felhívtam anyámat, hogy hozza be, ami szükséges. Este a *Parasztbecsületben* játszottam úgy, hogy azt megelőzően soha nem jártam

²⁴ Pietro Mascagni egyfelvonásos operája. Az ősbemutatója 1890-ban volt.

az Operaházban és az Erkel Színházban, és balettot sem láttam. Az előadás elején van az a gyönyörű ária a hárfával, én a húsvéti kórusban szerepeltem, az volt a feladat, hogy a darabbeli anyámmal végigsétáltunk a színpadon és bementünk a templomba. Ennyi! Remegő lábakkal teljesítettem. Az opera, és az egész miliő, amiért a mai napig rajongok, azóta is meghatározó élmény az életemben.

Rozsonits Tamás:

Milyen volt a légkör a Balettintézetben? Nagy barátkozások vagy hierarchia?

Gesler György:

Abszolút hierarchia, de erre volt szükség, ugyanis sokkal előbbre járt az, aki például akár csak egy évfolyammal is megelőzött minket. Szakmailag végig sokkal fölöttünk voltak. Előttünk a Dózsa-féle²⁵ osztály járt, Lőrincz²⁶ tanítványai, öt fiú, ráadásul két évvel idősebbek is nálunk, ami abban az életkorban még jelentős. Nem tudtunk, de nem is akartunk egymással foglalkozni. Minden évfolyamnak megvolt a maga közössége.

Rozsonits Tamás:

Mi volt a helyzet a lány osztályokkal?

Gesler György:

Velük nagyon későn kezdődött az ismerkedés. Voltak közös óráink, de semmi különös. Később az első szerelmemet ott ismertem meg.

Rozsonits Tamás:

Válogatott, gyönyörű lányok jártak oda, ahogy én képzelem...

Gesler György:

Is. Kamaszkoromban az első komoly vonzalmam ott alakult ki, amiből az első szerelem kibontakozott. Csoporttársam volt, Bretus Mari,²⁷ később a Pécsi Baletthez²⁸ szerződött, sajnos 2014-ben elhunyt.

Rozsonits Tamás:

Hárman diplomáztatok fiúk az évfolyamból...

Gesler György:

Nem. 1956-ban kibővítették az osztályunkat, mert az addigi osztályfőnökünk, Szalay Karola disszidált Olaszországba. Nagyon szerettem őt, egy fantasztikusan érzékeny, gyönyörű nőt képzelj el, akibe mindannyian szerelmesek voltunk. Hatodikban tehát összevonták az osztályunkat. A Balettintézetben a hatodik nagyon fontos év, mert annak a végén már partnerkedünk, tehát lányokkal együtt tanulunk be számokat és elkezdjük a nagy ugrásokat. Akkor kibővítették az osztályunkat négy fiúval, így heten lettünk, majd hat lány is csatlakozott hozzánk hetedikről. Mák Magda és Bartos Irén voltak a mesternőink. Kilencedikben, 1960-ban komplett osztályként végeztünk. Klassz csapat voltunk!

Rozsonits Tamás:

²⁵ Dózsa Imre (1941) balettművész, színházigazgató, balettpedagógus.

²⁶ Lőrincz György (1917–1996) balettmester, koreográfus, igazgató.

²⁷ Bretus Mária (1943–2014) balerina, Érdemes és Kiváló Művész; élete végéig a Táncművészeti Főiskola tanára volt.

²⁸ A Pécsi Balett 1960-ban alakult meg, Magyarország első modern balettegyütteseként.

1956-ot hogyan éltétek meg a családdal? Felmerült, hogy útra keltek?

Gesler György:

Igen, mint ahogy akkor minden családban. 1951-ben elvették apám üzletét. Erőszakkal kényszerítve beléptették a szövetkezetbe, majd egy kis részt alakítottak ki az üzletéből a Villányi úton, ott folytatta, mint alkalmazott. Anyám is visszament dolgozni. Két fodrász délelőtt, kettő délután. Fél év múlva apám szívinfarktust kapott. 1956-ban csak arról beszéltek, hogy el kell hagyni az országot. Sajnos apám nem volt már jól. Anyám terve az volt, hogy megkeresi a volt osztályfőnökömet, Szalay Karolát Milánóban és a segítségét kéri. Apám azt mondta, nem bírná ki az utat és az izgalmakat, így maradtunk. Egyébként az Operaházból a táncosok háromnegyed része disszidált akkor. Életemben kétszer hittem abban, hogy a politika képes valamire: 1956-ban és 1990-ben. 1956 életem legnagyobb csalódása volt a mai napig. Nem csak politikailag: érzelmileg is. 1956-ban a teljes boldogság és egymás önfelédte segítése euforikus élmény és tapasztalat volt számomra, soha máskor nem éreztem ilyet! Tizennégy évesen láttam az összeégett tankokat és az orosz katonák tetemeit, hiszen a Móricz Zsigmond körtéren nagy harcok dúltak. Mi persze kiszöktünk otthonról és megnéztük, amit csak lehetett. Október 23-án este az iskolában figyelmeztettek minket, hogy óvatosan menjünk haza, mert kitört a forradalom, nem is járt a villamos, gyalog mentem a 49-es vonalán. Láttam, hogy a rádiónál, a Bródy Sándor utcában hatalmas a tömeg, fiatalok és egyetemisták gyűltek össze. Hazaértem, aztán elkezdődött a lövöldözés, mi pedig három-négy napig ki sem mozdultunk a Hamzsabégi útról. Megértettem, hogy azt akarjuk, hogy szabadság legyen. Hittem, hogy így is lesz! A következő napok fantasztikusan teltek november 4-ig, az oroszok bejöveteleig. Egymást ölelgették ismeretlen emberek, teherautóval hozták a kenyeret, arról osztották szét. November 1-én, halottak napján a Móricz Zsigmond körtéren minden ablakban gyertya égett, sosem felejttem el azt a látványt! Csodálatos volt! Aztán beköszöntött a szörnyűség.

Rozsonits Tamás:

Mikor indult meg újra a tanítás?

Gesler György:

November végén. Ketten voltunk csak fiúk, mert a vidéki osztálytársaim még nem jöttek vissza. Rengeteget gyakoroltam akkor, pont a legjobb időszakban. Bejött a balettmester és kettőnkkel foglakozott. Elképesztő volt a fejlődés! A legfogékonyabb, legproduktívabb életkorban voltam. Olyan sokat dolgoztam, hogy szívizomgyulladás kaptam. Mandulagyulladás közben a sok gyakorlással túlterheltem magam, ez okozta. Szerencsére felépültem. 1956 után, fájó szívvel bele kellett törödni a helyzetbe, ahogyan másoknak is. Az élet ment tovább, élnünk kellett. A legnagyobb szerencsénkre nem volt táncos az Operaházban. Nem volt, akivel kiálljanak. 1957-ben, tizennégy éves koromban be kellett ezért járnom az Operába, betanulni a kartáncokat. A *Diótörőben*²⁹ az összes szerepet eltáncoltam. Szép lassan betanultam az egész repertoárt. Tizennégy-tizenöt éves koromban! A lányok ugyanúgy. A *hattyúk tavában*³⁰ nem huszonnégy hattyú volt, csak tizennyolc, szóval csökkentett üzemmódban működött az Operaház. Ebben az időszakban nagyon sokat léptem előre. Aztán érkezett a diplomázás, 1960-ban. Képzeld el, egészen addig minden évben minden tárgyból négyes voltam, a diplomázásnál pedig mindenből ötöst kaptam. Bekerültem a *Taras Bulba*³¹ című darabba, ami nagyon feküdt nekem. Ez egy legendás, nagy szám. Azt táncoltam a vizsgán és majdnem meg kellett ismételnem, olyan siker lett. A vizsga után

²⁹ Csajkovszkij utolsó balettje, 1892-ben, Szentpéterváron tartották az ősbemutatóját.

³⁰ Csajkovszkij első balettje, Moszkvában, 1877-ben tartották az ősbemutatóját.

³¹ Gogol romantikus kisregényére Leos Janacek által írt zenemű.

hatalmas titokzatosság lebegett előttünk: odáig a végzősöknek egyenes út vezetett az Operaházba, mi viszont nem tudhattunk semmit. Az előző évfolyamból egyedül Medveczky Ilona ment le Pécsre, a többiek az Operába kerültek. A vizsga után hatalmasat buliztunk, másnap délelőtt berendelték minket a nagy balett-terembe. Ott álltunk másnaposan egy bizottság előtt, akik átadták a diplomát és elmondták, ki hová szerződik. Aczél György,³² Eck Imre,³³ Lőrincz, Harangozó, Hidas, Bartos, mind ott ülten a nagy asztalnál, mi pedig megszeppenve álltunk: mi lesz ebből? Felállt Eck Imre és azt mondta: „Aczél elvtárral úgy döntöttünk, hogy elindítjuk a Pécsi Balettet, ebből az osztályból szükségem van a legjobb táncosokra. Ehhez az Opera igazgatója, Harangozó Gyula is hozzájárult.” Elkezdte olvasni a neveket. Akik oda kerültek, mind nagy karriert futottak be. Mellettem állt Tóth Sanyi, odasúgta nekem: „Úgy látszik, azt akarják, hogy sztár legyek!” Tizenhárman voltunk, tíz nevet olvasott fel Eck Imre. Aztán felállt Harangozó és azt mondta: „A többi három meg hozzám jön!” Nem is tudta a nevünket. Akkor óriási kő esett le a szívemről, ugyanis mindannyian azért tanultunk, hogy az Operába kerüljünk! Nem azért, hogy lemenjünk egy modern együttesbe, egy vidéki városba. Árva, Bélaváry, Bretus, Esztergályos Cili, Major Mari és Uhrík Teodóra csoporttársaim voltak, ők Pécsre kerültek. Markó Iván³⁴ ennek a mintájára alapította 1979-ben a Győri Balettet. Hárman maradtunk az Operában. A többiek sajnálták minket, mi meg őket. Sajnos aztán megromlott a viszony köztünk, pedig mindig minden bemutatójukra leutaztunk a barátommal, Nagy Ivánnal. A harmadik srác, aki velünk együtt került az Operába, pár év múlva disszidált és Amszterdamban futott be karriert, mint transznemű prostituált.

Rozsonits Tamás:

Gyakori a balettművészek között a homoszexualitás?

Gesler György:

Manapság igen, akkoriban talán ketten voltak az egész Operában. A harmadik srác is azért menekült el, mert akkoriban ez nem volt annyira elfogadott, mint most, sőt!

Rozsonits Tamás:

A kezdő fizetésekből meg tudtatok élni?

Gesler György:

1961-ben érettségiztem, minket ösztöndíjasként vettek fel, ezer forint volt a havi keresetünk, amit nagyon jól kiegészítettünk azzal, hogy rengeteget dolgoztunk a televízióban. Hívtak minket mindenféle műsorba táncolni és jól meg is fizették. Nagy Ivánnal a Bartók Gyermekszínházban is szerepeltünk a *Mátyás király juhásza* című zenés darabban minden délután, alkalmanként hatvan forintért. Ha egy hónapban hússzor játszottuk, többet kerestünk, mint a fizetésünk.

Rozsonits Tamás:

Ezek szerint jól éltetek?

Gesler György:

Nem élt jól akkoriban senki! Ez annyit jelentett, hogy valahogy megéltünk, amit szerettünk volna, azt megvehettük. De vissza az Operához: elindult a karrierem, mert

³² Aczél György (1917–1991) kommunista politikus, a Kádár-korszakban a kulturális élet legfőbb ideológusa, irányítója.

³³ Eck Imre (1930–1999) táncművész, koreográfus, a Pécsi Balett alapítója.

³⁴ Markó Iván (1947) Kossuth-díjas balettművész, koreográfus.

Harangozó, az igazgató és a felesége, aki az asszisztense volt, nagyon szerettek engem. Sajnos ő csak rövid ideig volt balettigazgató, mert hamarosan Lőrincz György váltotta, akit Aczél György nagyon tolt előre. Lőrincz nem szeretett engem, sőt, kifejezetten utált. Akkoriban nagyon naiv voltam, amit aztán az életem folyamán sikerült levetkezniem. Őszinte gyerek voltam, mentes minden hiúságtól. Lőrincz pedig visszaélt ezzel. Nem kaptam tőle szerepeket. Soha nem szóltam neki, nem kértem semmit, míg mások, akik bejártak hozzá, mindig sikeresen jöttek ki a beszélgetések végén az irodájából. Hamar kialakult a tervem, hogy minél előbb disszidálok. Úgy gondoltam, ha sokat dolgozom és maximálisan teljesítek, ez feljogosít arra, hogy egy menő operában legyek szólista. Abban az időben nagyon kevés jó táncost lehetett látni a színpadokon. Volt egy-két jó adottságú, de az orosz és a magyar táncosoknak a csodájára jártak akkoriban világszerte. 1963-ban, húsz évesen utaztam először külföldre, szolgálati útlevéllel Helsinkibe. Aztán Edinburgh és Párizs jöttek egymás után, és mindig megfordult a fejemben, hogy disszidálok, de mindig halasztottam azért, mert azt hittem, még nem vagyok elég jó művész. Másrészt a családi kötődésem is visszatartott. Bármikor, bárhonnan értem haza, anyámból kiszakadt a sóhaj: „Jaj, de jó, hogy itt vagy! Azt hittem, nem jössz haza.” Az anyák mindent megéreznek! Kettős érzéssel gondolt erre: örült volna, ha kint sikeres leszek, másrészt mindig várt haza.

Rozsonits Tamás:

Nyelveket beszéltél akkor?

Gesler György:

Nem. Az orosz kötelező volt, de éppen azért nem tanultuk. Helsinkiben egy barátommal laktam egy szobában, később ő is disszidált. Egy fogadáson összeismerkedtem egy rendkívül szép finn kislánnyal, de úgy képzeld el, egy szót sem tudtam vele váltani. Maradt a „body language”, abban viszont nagyon jó voltam már akkor is, szóval próbáltam áthidalni a nyelvi problémákat, de a kislány nem értette. Teljes kudarc volt az a találkozás. Mikor hazajöttem, az volt az első, hogy Ivánnal felkerestük a francia nyelvet oktató tanárnőnket és magánórákat vettünk tőle. Jó, a Balettintézetben is volt négy év francia, de azt is hanyagoltuk, mint az orosz, mert kötelező volt. Akkor ismertem fel, hogy kell nyelveket beszélni.

Rozsonits Tamás:

Ma hány nyelven beszélsz?

Gesler György:

Öt nyelven: magyar, francia, lengyel, német és angol.

Rozsonits Tamás:

Melyik a kedvenced?

Gesler György:

A magyar után a francia. Nagyon szeretem a magyar irodalmat, a költészetet, ilyen szókinccs, mint ami a mi nyelvünkben van, az páratlan!

Rozsonits Tamás:

Milyen darabokat adtatok elő külföldön?

Gesler György:

Abban az időben fedeztek fel minket külföldön, amikor az Operába kerültem, 1962-ben. A három Bartók-darabot, *A csodálatos mandarint*, *A fából faragott királyfit* és *A kékszakállú herceg várát* játszottuk mindenhol, ezek voltak Harangozó híres koreográfiái. Párizsban a Theatre Des Champs-Elysees színházban játszottunk.

Rozsonits Tamás:

Amikor akkoriban Nyugaton vendégszerepeltetek, mennyire engedtek benneteket szabadon? Lehetett várost nézni önállóan, csavarogni, ismerkedni?

Gesler György:

Abszolút szabadon hagytak minket. Amennyi múzeumot, képtárat csak lehetett, mindet megnéztem, szívtam magamba a kultúrát. Ott és akkor láttam először Bergman-filmet.³⁵ Seregi Laci³⁶ ült mellettem a moziban. *A csendet*, Bergman legjobb alkotását néztük. Meg a *West Side Story*³⁷ musicalfilmet. Együtt láttam a társaimmal, fogtuk egymás kezét, annyira odavoltunk! Magyarországra akkoriban még nem jutott be semmi.

Rozsonits Tamás:

A beatzene mennyire érintett meg?

Gesler György:

1960-ban az első fizetésemből egy zöld Mambo magnót vettem. Amit csak lehetett, felvettem a rádióból, a *Top Twenty* műsört végig, de a Luxit már 1957-ben hallgattam, mert imádtam táncolni és kerestem a jó zenéket. Akkoriban jelent meg Elvis Presley³⁸ első albuma, egyik barátomnak volt tőle egy kislemeze, azt legalább kétezerszer meghallgattuk. Úgy gondolom, elvitathatatlan, hogy ő a Király, nem véletlenül hívták így! Szóval, amit csak tudtam, felvettem, de nagyon rossz minőségben, mert zavarták az adást. A Váci utcában, a Muskátlí presszóban volt a törzshelyünk a barátainkkal, ott mindig megvitattuk a legfrissebb élményeinket. Johnny Preston, vagyis András Frici³⁹ filmrendező, Jankovics Marcell⁴⁰ és mi még vagy hatan-nyolcan rendszeresen összeültünk és beszélgettünk ott, mint egy értelmiségi klubban. Néha húszan is összegyűltünk. Pici, füstös kis presszó volt, csak mi jártunk oda, de ott akkor naponta este nyolctól összegyűlt a magyar értelmiség. Dárday „Hugó” István⁴¹ és még sokan mások, majdnem mindenki filmrendező akart lenni, többeknek sikerült is. Mindenki oda járt, aki ebben a körben számított. Ittük a szimplát 1,50-ért, dumáltunk és megváltottuk a világot.

Rozsonits Tamás:

Piáltatok is?

Gesler György:

Nem, csak kávéztunk. A cigi ment, habár én soha életemben nem dohányoztam. Egy időben pipáztam, de csak nagyképűségből.

Rozsonits Tamás:

³⁵ Ingmar Bergman (1918–2007) svéd filmrendező, a modern filmművészet egyik meghatározó alakja.

³⁶ Seregi László (1929–2012) Kossuth-díjas táncművész, koreográfus.

³⁷ Amerikai musicalfilm, minden idők legtöbb Oscar-díjjal kitüntetett musicale; rendezte: Jerome Robbins és Robert Wise, bemutató: 1961.

³⁸ Elvis Presley (1935–1977) énekes, zenész, színész, a rock & roll királya.

³⁹ András Ferenc (1942) Kossuth-díjas filmrendező.

⁴⁰ Jankovics Marcell (1941) Kossuth- és Balázs Béla-díjas rajzfilmrendező, író, kultúrtörténész.

⁴¹ Dárday István (1940) Kossuth- és Balázs Béla-díjas filmrendező, forgatókönyvíró.

A Beatles⁴² téged is elkapott?

Gesler György:

Amikor már tombolt a Beatles-láz, 1964-ben, én éppen Várnában voltam, a világ első hivatalos balettversenyén, ahol harmadik lettem. Ez akkor óriási sikernek számított. A világ minden jó táncosa a mezőnyben volt. Óriási balettélet zajlott ott akkor. Annyira csak a tánc érdekelt, hogy mással nem nagyon foglalkoztam. Azt követően még a nyáron egy barátom meghívására Párizsban töltöttem hat hetet. Dúsgazdag burzsoá család gyereke volt a srác, először a Sorbonne-ra⁴³ járt, majd Budapesten tanult. A bölcsészkarra iratkozott be, magyar szakra, jól beszélt ugyanis a nyelvünket. Nagyon jól összebarátkoztunk, sajnos rá két évre meghalt fehérvérűségben. Stoppal mentem ki és vonattal utaztam haza, mert akkor már kezdődött a színház. Az a hat hét felejthetetlen! Akkor már elég jól beszéltem a nyelvet, eredetiben olvastam francia könyveket, Alain Robbe-Grillet⁴⁴ műveit, Marguerite Durast,⁴⁵ ilyesmiket. Ott is megismerkedtem egy kislánnyal, ami a legjobb módja a nyelvgyakorlásnak.

Rozsonits Tamás:

A várnai szép sikert követően nem rohantak meg szerződésekkel?

Gesler György:

Érdekes módon nem volt ott impresszárió. Meg sem szervezték. Hozzáteszem, kevés volt a nyugati táncos.

Rozsonits Tamás:

Itthon kaptál dicséretet?

Gesler György:

Persze, de nem vitték túlzásba. Küzdöttem az Operában és egyre többet szerepeltem a televízióban, ahol akkor indultak az első könnyűzenei műsorok. A klasszikus táncdalénekesek, Németh Lehel,⁴⁶ Vámosi-Záray⁴⁷ műsorait dobták fel velünk, fiatal táncosokkal.

Rozsonits Tamás:

Több nemzetközi balettversenyt nem szerveztek?

Gesler György:

1969-ben Moszkva ragadta magához a kezdeményezést, egy óriási méretű versenyt szerveztek ott. A legnagyobb amerikai társulatoktól kezdve mindenki jelen volt. Abban az évben Barisnyikov nyert. Én is neveztem természetesen Lőrinczen keresztül. Az a verseny bizonyult életem legnagyobb kudarcának. Fél éven keresztül minden délután a sikerért dolgoztam legalább egy plusz órát. A havi harminc előadáson és a próbákon kívül, természetesen. Úgy éreztem, menni fog. Kiutaztunk Magyarországról is többen. Három alkalommal kellett fellépni a versenyen. Először szabadon választott klasszikust, másodsorra modern darabot, harmadjára meghatározott klasszikust. Szólistaként indultam és hat számot tanultam be tökéletesen. A *Taras Bulba* is benne volt, a modern pedig az *Allegro barbaro-*

⁴² A Beatles volt a beatzene legnagyobb hatású és legnagyobb sikerű együttese.

⁴³ A világ egyik legrégebbi és leghíresebb egyeteme Párizsban.

⁴⁴ Alain Robbe-Grillet (1922–2008) francia író és filmrendező, a francia „új regény” egyik úttörője.

⁴⁵ Marguerite Duras (1914–1996) francia író, filmrendező, a francia „új regény” egyik képviselője.

⁴⁶ Németh Lehel (1932–2005) táncdalénekes.

⁴⁷ A Záray Márta (1926–2001) és Vámosi János (1925–1997) táncdalénekes-házaspár alkotta duett.

koreográfia, amit egy fiatal kollégával készítettünk. Találtam egy érdekes jelmezt a jelmeztárban, egy honfoglalás-kori ruhát, amihez egy fakardot is szereztem, amivel három percen át képzeletbeli harcot vívtam. Jó történet, igazi szólista szám. Ám addig nem jutottam el, mert az első menetben nem a jól begyakorolt *Taras Bulbát* választottam, hanem egy részletet a *Giselle*ből.⁴⁸ A világ legnehezebb variációi. Gondoltam, itt majd kirázom a kisujjamból. Már készültem a színpadra, látom ám, hogy masszíroztatják a táncosok a lábukat, valaki kérdezte, szeretnék-e én is egy masszázst? Addig soha életemben nem masszíroztak még, erre mondom, jó, rázza meg egy kicsit a lábamat. Jött a szám, be kellett ugranom. Beugrottam és összerogytam. Így kezdtem a nemzetközi balettversenyt, amire fél évig készültem! Összecsuklottam az első fordulónál. Utána már akármit csináltam, hiába tombolt a közönség, esélyem sem volt. Mindez a masszírozástól. Annyi haszna volt a hat hónapos készülésnek, hogy később Stockholmban a próbajátékra nem kellett különösebben rágyúrnom, de erről kicsit később.

Rozsonits Tamás:

A magyar beategyütteseket ismerted?

Gesler György:

Nem volt rá időm, persze, azért igen, láttam őket koncerteken, de nem jártam rendszeresen a bulijaikra. Arra összpontosítottam, hogy jó táncos legyek és „világhírre” tegyek szert. Akkor disszidált Nurejev,⁴⁹ Róna Viktor⁵⁰ hozott róla filmeket, nagyon jó barátok voltak. Szóval az érdeklődésem errefelé irányult.

Rozsonits Tamás:

Hogyan bírtad a mellőzöttséget az Operában ilyen sikerekkel a hátad mögött?

Gesler György:

Arra gondoltam, ha dolgozom, annak meglesz az eredménye. A mai napig ezt vallom.

Rozsonits Tamás:

Az Operaházban táncoltál, amikor jelentkezted a Színház és Filmművészeti Főiskolára?

Gesler György:

Igen, párhuzamosan. Szűknek éreztem a helyemet az Operában. Már 1967-ben jelentkezni akartam rendező szakra, de akkor az igazgató lebeszélt, javasolta, hogy várjak egy évet, akkor indul koreográfus-rendező szak is, azt estin el tudom végezni, az Opera mellett. 1968-ban vettek fel, és el is végeztem. Nagyon sokat tanultam, nem volt haszontalan oda járni. Elit volt a társaság is: Timár Sanyi,⁵¹ Novák Tata,⁵² Szigeti Karcsi⁵³ és Györgyfalvai Kati.⁵⁴ Ők mind a néptánc világából érkeztek. A balettosok közül Imre Zoli,⁵⁵ Fodor Antal,⁵⁶

⁴⁸ Romantikus francia balettmű, megálmodója Théophile Gautier, zeneszerző: Adolphe Adam. Ösbemutató: Párizs, 1941.

⁴⁹ Rudolf Kametovics Nurejev (1938–1993) baskír származású világhírű balettművész.

⁵⁰ Róna Viktor (1936–1994) Kossuth- és Liszt-díjas balettművész, koreográfus, igazgató.

⁵¹ Timár Sándor (1930) Kossuth-díjas koreográfus, táncpedagógus.

⁵² Novák Ferenc (1931) Kossuth- és Erkel Ferenc díjas magyar koreográfus, a Nemzet Művésze.

⁵³ Szigeti Károly (1930–1986) koreográfus, rendező.

⁵⁴ Györgyfalvai Katalin (1937–2012) Erkel Ferenc-díjas táncművész, néptánc-koreográfus, táncpedagógus.

⁵⁵ Imre Zoltán (1943–1997) Erkel Ferenc-díjas koreográfus, táncművész, balettigazgató.

⁵⁶ Fodor Antal (1941) táncművész, koreográfus, balettigazgató, rendező, egyetemi tanár.

Tóth Sanyi,⁵⁷ az Operából Árva Eszti,⁵⁸ Hetényi Jancsi⁵⁹ és én. Jó csapat jött össze. Kiváló tanáraink voltak, a rendezést Kazimir Károly⁶⁰ tanította például. A feleségem, akivel negyvenhat évet éltem együtt, erősen hozzátartozik ehhez az időszakhoz. 1965–66 körül hatalmas szerelembe estem vele. Vidéki kislány volt, Kiss Zsuzsának hívták. Jánoshalmáról költözött Budapestre, az apja nagyon tehetős nőgyógyász volt a városukban. A szülei Budapesten szerették volna középiskolába járatni, így került fel. Nagyon okos, jó tanuló volt. Egy házibuliban találkoztunk először, fekete hajú, gyönyörű lány, többnek nézett ki a koránál, akkor volt tizenégy éves. A Muskátliból minden nap mentünk házibuliba. Jött valaki a hírrel, hogy isteni buli készül Pestlőrincen. Egy utószilveszter. Kimentük hatan-nyolcan, igazi belvárosi „gazemberek”. Miért is ne, miből áll az nekünk? Egy családi házban zajlott a buli, egyik oldalon a szülők, a másikon mi, tízen-tizenöten. Megláttam egy fiatal lányt, aki azonnal és nagyon megtetszett. Soha nem felejttem el, szűk piros szoknya és fehér blúz volt rajta. Egyből felkértem táncolni, de azt mondta, nem tud. Nyomtam neki a szöveget, ő próbált kihátrálni a helyzetből, mire én dühös lettem és megharaptam a száját. Na, erre vége lett a bulinak és hazazavartak minket. Eltelt két év, 1964, buli buli hátán, Iparművészeti Főiskola, rongyos bál. A Metro⁶¹ zenekar játszott, Brunner Győző dobolt. Persze én nem ismertem őket, mert nem jártam a koncertjeikre. Egyszer csak észrevettem egy lányt, nagyon jól nézett ki, barna kordbársony ruha, fekete konty, mohair pulóver. Táncoltunk, én néztem végig, de ő csak ült. Odamentem hozzá, felkértem, erre ő: „Engem nem enged Győző táncolni.” Kiderült, hogy a dobossal járt. Felkiabáltam a színpadra: „Győző! Viszem a lányt!” Mire ő: „Vidd!” Elkezdtünk táncolni, erre a lány: „Én ismerlek! Két éve egy buliban megharaptad a számat.” Akkor ráismertem, mert közben a kislányból nő lett. Aztán összekerültünk. Különleges személyiség volt. Háromszor jelentkezett a Színművészetre, mire felvették színész szakra, Bánsági Ildi⁶² és Lukács Sanyi⁶³ voltak az évfolyamtársai Simon Zsuzsa⁶⁴ osztályában. Fontos kiejtenem, ezt neki is mondtam: alkalmatlan volt a színészetre! Egyszerűen nem arra született. Nem volt hajlandó átvenni a színészethez tartozó alázatot. Nem a tehetségével volt baj, hiszen minden ember színész és színésznő, ahogy Shakespeare is mondja. Nem volt képes elfogadni azt, hogy mindent úgy tegyen, ahogy azt az aktuális rendező kívánja. Simon Zsuzsa felismerte ezt és másodév végén eltanácsolta, csak azért, hogy segítsen neki. Hogy magára találjon. Vámos László,⁶⁵ aki a másik évfolyamot vitte és nagyon szerette Zsuzsát, át akarta venni, de ezt a főiskola vezetősége nem engedte. Rendnek és fegyelemnek kellett lenni, az egyik osztályfőnöknek nem szabadott a másik ellen lépni.

Rozsonits Tamás:

Mikor diplomáztál a főiskolán?

Gesler György:

1971-ben, mint koreográfus-rendező. Akkor kezdtem a pop tánccal foglalkozni, ahogy magamban elneveztem, mert kifejezetten popdalokra akartam koreográfiákat készíteni. Később dzsesszbalettet is koreografáltam, és az indított el ezen az úton, hogy nagyon szerettem a popzenét. A magyart és a nemzetközit egyaránt. Nagyon tetszett a *Route 66* című

⁵⁷ Tóth Sándor (1938) táncművész, koreográfus, balettigazgató.

⁵⁸ Árva Eszter táncművész, koreográfus, rendező.

⁵⁹ Hetényi János táncművész, koreográfus, rendező.

⁶⁰ Kazimir Károly (1928–1999) Kossuth- és kétszeres Jászai Mari-díjas rendező, színházigazgató és pedagógus.

⁶¹ Az 1960-as évek egyik legnépszerűbb magyar beatzenekara. Változó felállásban 1972-ig működtek.

⁶² Bánsági Ildikó (1947) Kossuth- és Jászai Mari-díjas színésznő.

⁶³ Lukács Sándor (1947) Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész.

⁶⁴ Simon Zsuzsa (1910–1996) Kossuth-díjas színésznő, főiskolai tanár.

⁶⁵ Vámos László (1928–1996) Kossuth- és Jászai Mari-díjas rendező, főiskolai tanár.

szám, amit Chuck Berrytől⁶⁶ kezdve sokan játszottak. Imádtam azt a dalt, félig-meddig groteszk zene, behatárolhatatlan. Ez indított el. Egyszer otthon hallgattam a Mambo magnómon a Kex-féle⁶⁷ feldolgozását, amit nagyon szerettem. Elkezdtem mozogni a zenére. Örömtáncos voltam egész életemben, nagyon szerettem táncolni. Volt olyan buli, hogy hajnali négyig egyfolytában táncoltam. Szóval, egyedül voltam otthon, hallgattam a dalt és elkezdtem olyan mozdulatokat kreálni, amelyekről úgy gondoltam, hogy a zene lényegét tükrözik. Nem a balettből indultam ki, hanem a saját testemből, hogy mit érzek erre a zenére. Ez volt az első alkalom, amikor megéreztem, hogy nemcsak a balett van a világon, hanem valami más is, amivel szívesen foglalkoznék. Sőt: talán szívesebben is! Ezt a vonalat televízióban aztán nagy sikerrel meg is valósítottam. A Free⁶⁸ együttes *All Right Now* című dalára készített koreográfia volt az első nagy sikerem.

Rozsonits Tamás:

A Magyar Televízió alkalmazottja lettél?

Gesler György:

Nem, az Operáé 1972-ig, aztán a magyar női tornászválogatott felkészítésében vettem részt tevékenyen Berczik Sárival.⁶⁹ A müncheni olimpiát követően a válogatott edzője – aki a Postás egyesület edzője is volt – felkért: legyenek állandó balettmestere és koreográfusa a Postás tornacsapatának. Így a munkakönyvem az Operából egyenesen átvittem oda. Mindig odafigyeltem arra, hogy a munkahelyek tekintetében a folyamatosság meglegyen. A Postásban teljes szabadságot élveztem, akkor és oda utazhattam, ahova akartam.

Rozsonits Tamás:

Létezett akkoriban már a szabadfoglalkozású előadóművész kategória?

Gesler György:

Igen, a feleségem éppen akkor lett az. Amikor a főiskolát otthagyta, megkapta az előadóművész igazolást, így mindketten kijárhattunk külföldre.

Rozsonits Tamás:

Mikor házasodtatok össze?

Gesler György:

1967-ben. 1968-ban vették fel a Főiskolára, aztán miután 1970-ben kirúgták, Szegeden ajánlottak neki szerződést, majd az akkor alakuló 25. Színházba hívta Gyurkó László⁷⁰ és Szigeti Karcsi, akivel együtt jártam a főiskolára, néptánc-koreográfus volt. Berek Katival⁷¹ Németh László⁷² *Gyász* című regényéből készült rendezni, oda hívta Zsuzsát. 1972. szeptember 1-én lejárt az Operában az öt éves szerződése. Elhatároztuk, hogy együtt megyünk bárhova, ahol szerződést kapok. 1972 tavaszán Svédországba utaztam, ahol várt egy barátom, aki már ott élt és komoly sikereket ért el. A stockholmi Operaházban szervezett nekem egy próbatáncot, ami alapján megkaptam a szerződést. Hazajöttem, Zsuzsa elkezdett svédül tanulni, és persze én is. Kiküldött fotókat magáról egy ügynökségnek, akik azonnal

⁶⁶ Chuck Berry (1926–2017) amerikai gitáros, énekes, a rock & roll egyik legfontosabb alakja.

⁶⁷ Legendás magyar beatzenekar.

⁶⁸ A korszak egyik legnagyobb hatású angol blues-rock zenekara.

⁶⁹ Berczik Sára (1906–1999) koreográfus, mozdulatművész, zene- és táncpedagógus, művészi torna mesteredző.

⁷⁰ Gyurkó László (1930–2007) Kossuth-díjas rendező, író, színházigazgató.

⁷¹ Berek Kati (1930–2017) kétszeres Jászai Mari-díjas színésznő, a Nemzet Színésze volt.

⁷² Németh László (1901–1975) Kossuth-díjas író.

hívták modellnek. Bevittem az Interkoncert irodába a hivatalos papírokat, Zimányi Zsófi volt a művészeti menedzser, mondta, hogy az Opera nyilván kienged, ők meg elintézik az összes formalitást és utazhatunk. Tíz százalékot kellett volna hazaküldenem, mondtam, ez természetes. Azt is kijelentettem, hogy nem akarok, és nem is fogok disszidálni. Egy hónap múlva telefonált Zsófi, hogy nagy baj van. Nem adják oda az útlevelemet. Kaptam egy hivatalos értesítést a Belügyminisztériumtól, hogy 1974. december 31-ig letiltottak minden külföldi utazásról. Azzal indokolták, hogy korábban máshova használtam fel az útlevelemet, mint ahova kértem. Korábról volt egy útlevel-ablakom Olaszországba, de én azzal mentem próbatáncra Svédországba.

Rozsonits Tamás:

Nyilván valaki feljelentett...

Gesler György:

Elmondom, mi történt: ültünk az Operaház öltözőjében a svéd út után és mondtam: „Gyerekek, szevasztok! Vége! Nincs tovább! Elég volt, megyek. Itt a szerződésem Svédországba.” Ez a kis monológom az öltözőből eljutott a személyzetishez, aki a BM összekötője volt, Mátyus Zsuzsának hívták. Azonnal rohant az igazgatóhoz, Lőrinczhez, aki utált engem, de az is szerepet játszott, hogy mindenkinek akkor járt le az öt éves szerződése. Hét meghatározó táncos távozott akkor: Markó Iván, Vámos Gyuri,⁷³ Némethy Sanyi, Csarnói Kati, Boronkai Pisti, Gyurkovits Matyi és én mondtuk fel a szerződést szinte egyszerre. Majdnem összeomlott a társulat. A vezetőség kétségbe esett. Egy telefonjukba került és engem letiltottak. Azt szokták mondani, ha becsukódik egy ajtó, kinyílik egy másik.

Rozsonits Tamás:

Beletörődöttél a helyzetbe?

Gesler György:

Dehogy, fellebbeztem, mindent megpróbáltam. Semmi válasz. Közben Sándor Palival⁷⁴ forgattuk az *Illés-showt*,⁷⁵ megkérdeztem tőle: „Palika! Nem szólnál édesapádnak?” Az ő apja volt Sándor József, Kádár első embere. „Dehogynem! Mi a baj?” – kérdezte. Elmeséltem neki, hogy megkaptam a svédországi szerződést és nincs útlevelem. Beszélt az apjával, akit én is felhívtam és megígérte, hogy utána néz. Egy hét múlva visszahívott és azt mondta: „Ne haragudjon, nem tehetek semmit ebben az ügyben, olyan helyzetbe hozta magát, amibe nem akarok beleavatkozni.” Így tehát eljutottam a Kádár-titkársáig, onnan már nem volt feljebb. Mindez 1972-ben. Három hónapig nem aludtam, magamon kívül voltam, képtelen voltam bármibe is belekezdeni. Lőrincz még rúgott egyet belém, mert azt mondta: „Ha aláírod az öt éves szerződést, én elintézem az útleveledet!” Ezzel zsarolt. Arra kényszerített volna, hogy az első külföldi úton disszidáljak. Azt mondtam neki, hogy ezért nem írom alá a szerződést és eljövök az Operából. Csak annyit fűzött hozzá: „Ez a te döntésed!” Aztán egy koreográfus barátom javasolta, hogy menjek el az Astoria bárjába, van ott egy táncsoport, lesz egy kis pénzem és magamhoz térek kicsit. Így történt, lementem az éjszakába és ott dolgoztam. Nem csináltam nagy ügyet belőle. Lelkileg teljesen összetörtem, viszont ezzel párhuzamosan elindult a pályám fölfelé a televízióban. A nagy balettkarrierem viszont sehová nem vezetett.

Rozsonits Tamás:

⁷³ Vámos György (1946) balettművész, koreográfus.

⁷⁴ Sándor Pál (1939) Kossuth- és Balázs Béla-díjas filmrendező.

⁷⁵ A korszak egyik legnépszerűbb magyar beatzenekara, a magyar nyelvű beat-dalok hazai úttörői.

Nem szálltak rád a BM-től?⁷⁶

Gesler György:

Háromhavonta találkoznom kellett egy Farkas nevű századossal egy presszóban az Astoriával szemben „egy feketére”. Be akart szervezni. Azt szerette volna, hogy megkapom az útlevelet, kimegyek és jelentek. Úgy nézett ki egy találkozó, hogy leültünk beszélgetni, én mindig állati kedves voltam vele, ő is udvariasan viselkedett. Egyszer azt mondta: „Tulajdonképpen önnek itt nagyon jó. Látom, fellép a TV-ben, táncol, interjút készít, jól mennek a dolgai. Miért akar innen elmenni? De ha szeretné, mi tudnánk ebben segíteni...” Megköszöntem és azt mondtam, valóban jól érzem itt magam.

Rozsonits Tamás:

Ki fizette a kávé?

Gesler György:

Mindig én. Úgy lett vége, hogy szilveszterkor, amikor az Astoriában lejárt a szerződés, annyira berúgtam, hogy majdnem alkoholmérgezést kaptam. Másnap kijózanodtam és az Astoriát is otthagytam, elkezdett normális mederbe terelődni az életem, azt csináltam, amihez értek. Elterveztük a feleséggel, hogy alapítunk egy tánc-duettet. Az Interkoncertben véletlenül találkoztam Bendák Edit és Pécsi Gyuri táncosokkal, akik kivirulva, elegáns ruhákban vonultak a folyosón. Nagyon megörültünk egymásnak, beültünk a büfébe beszélgetni. Elmondták, hogy Lengyelországba és az NDK-ba járnak lokálozni ketten. Három számuk van, és horribilis pénzeket keresnek. Hazamentem és javasoltam a feleségemnek, hogy menjünk csak egy kicsit pénzt keresni! Azonnal támogatta az ötletemet. Felmentünk az MTI-be Keleti Évához,⁷⁷ beöltöztünk a fellépőruhákba – egy modern és egy cigány-szám természetesen. Éva lőtt pár képet, Pentz Zsolték⁷⁸ kiküldték, meg is kaptuk az első szerződést 1973 nyarára Lengyelországba. 1980-ig folyamatosan ezt csináltuk, nagyon keményen. Egy évre előre tudtuk, hogy szerződésileg hová megyünk, hat hónapot évente külföldön töltöttünk. Általában ugyanazokra a helyeken léptünk fel, mert visszahívtak minket. Bejártuk szinte egész Lengyelországot, az NDK több városába is eljutottunk. Nagy pénzeket kerestünk olyan munkával, amit a feleségem nagyon szeretett, én azonban kevésbé kedveltem. A szakmai sikereket itthon, a televízióban értem el ezekben az években, később pedig a színházakban. Itthon azt csinálhattam, amit akarok és örömet leltem benne, ezért nem volt nehéz meghozni azt az áldozatot, hogy külföldöm bárókban léptünk fel, jó pénzért. Zsuzsa nagyon élvezte, mert ott ő volt a „wengerka ciganka”, mindenki imádta. Jó párost alkottunk: ő szép volt, én meg tudtam táncolni. Addig ment ez, amíg megszületett a lányunk.

Rozsonits Tamás:

Azt mondják arra az időszakra, hogy Magyarország volt a legvidámabb barakk, viszont az elmondásod alapján Lengyelországban és az NDK-ban is volt arra fizetőképes kereslet és igény, hogy bárókban színvonalas műsorokat nézzenek az ottaniak. Hogyan láttad ezt?

Gesler György:

⁷⁶ Belügyminisztérium.

⁷⁷ Keleti Éva (1931) Kossuth- és Balázs Béla-díjas fotóművész.

⁷⁸ Pentz Zsolt (1940) a Nemzetközi Koncert-igazgatóság Könyvzenei Osztályának vezetője volt a nyolcvanas évektől kezdve, egészen a rendszerváltozásig. Vele készített életútinterjúnk a következő linken érhető el: www.csehtamasprogram.hu/docs/Pentz_Zsolt.pdf.

Eltérő kultúrával rendelkeztek a lengyelek és a kelet-németek is. Előbbiek sokkal nyitottabbak voltak, ott láttam az összes amerikai filmet, amit Magyarországra nem hoztak be. Lengyelország a divat területén is előbbre tartott akkoriban. Szerintem náluk abban az időben szabadabb élet volt, mint nálunk. Az NDK viszont egy falanszter-ország volt. Onnan valahová eljutni a lehetetlenség határát súrolta. A mi szemünkben igazi diktatúrának látszott, ám érdekes módon az ott élők elfogadták ezt. Ez a német fegyelmezettségből fakadt szerintem. Nem lázadoztak, még a lelkükben sem. A legjobb barátom, Pöstyéni Emőke a berlini televízióban éppen azt csinálta, amit én itthon, csak sokkal nagyobbak voltak a lehetőségei, mert több pénzből gazdálkodott. Voltak olyan műsorai akkoriban, amit a nyugat-németek is néztek, másrészt volt egy harminc tagú társulata, ami nekem soha nem adatott meg. Mármint a saját társulat. Az NDK-ban működött a Fernsehbalett, aminek Emőke 1990-től az igazgatója lett, ott megvoltak erre a műsorok és megérte fenntartani a társulatot. Egyszer én is vendégszerepeltem náluk, abban a műsorban a Boney M⁷⁹ is fellépett. Az NDK nagyon figyelt arra, hogy szórakoztatást nyújtsonak a népnek. A *Slágerszervíz* című műsorban hat lánnyal szerepeltünk, a lányok nem voltak állandóak, hanem akik éppen ráértek. Egyszer a *Slágerszervíz* számára felvettünk egy műsort a reptéren. Fotóztak közben és a Rádióújság címlapján megjelent fényképen a hat lányból az egyik éppen más felé lépett, mint a többiek. Lehet, hogy a próbán lőtték a képet, mindenesetre az került címlapra. Vitray Tamás⁸⁰ éppen készített egy interjút velem, azt hittem, valami kedves kérdéssel nyit, de nem: azzal indított, hogy mivel magyarázom ezt a fotót? Nagyon zavarba jöttem, de valahogy kijöttem a helyzetből, ő meg elkönnyvelte ezt magában sikerélményként...

Rozsonits Tamás:

Magyar zenekarokkal turnéztatok külföldön?

Gesler György:

A Skorpióval⁸¹ Lengyelországban. Még az Ex Tangó időszakban. A Gershwin-feldolgozásokra⁸² készítettem már korábban egy koreográfiát, amit Zsuzsival adtunk elő és beszerveztem még négy lányt. A lengyel televízió fel is vette, talán megvan még valahol.

Rozsonits Tamás:

A te munkád hogyan indult Magyar Televíziónál?

Gesler György:

Nagyon szeretett és kedves televíziós rendező barátnóm, Csenterics Ági készített velem egy komoly műsort, a *Gyöngy Pál-estet*⁸³ színészekkel, énekesekkel. Elkészítettem a koreográfiát, és a korábban megszokottól eltérően minden dalhoz egy kis történetet találtam ki. Rátonyi Róberttel⁸⁴ volt egy kemény nézeteltérésem, mert ő ahhoz volt szokva, hogy minden úgy történik, ahogy ő akarja, Ági és én pedig ragaszkodtunk a forgatókönyvhöz, amit ketten találtunk ki. Csatáznom kellett Rátonyival, aztán később hozzászóltam, hogy ahhoz, amit kitaláltam, ragaszkodjak a végletekig, hol jó szóval, hol korbáccsal. Az lett a vége, hogy az ő operettes modorában a végén szinte kezét csókolt ez a hatalmas rutinú, híres színész. Közben már nem lehetett tovább tartani azt, hogy ne legyen a magyar tévében könnyűzenei

⁷⁹ Német formáció, amely az eurodisco legnagyobb sztárscapata volt.

⁸⁰ Vitray Tamás (1932) Kossuth-díjas újságíró.

⁸¹ Rockzenekar, hazánk harmadik szupergroupja

⁸² George Gershwin (1898–1937) orosz származású amerikai zeneszerző. Idézett műve a *Kék rapszódia*.

⁸³ Gyöngy Pál (1902–1990) zeneszerző, tizenhét operettet, számtalan táncdalt és sanzont komponált.

⁸⁴ Rátonyi Róbert (1923–1992) színművész, konferanszié, színházi rendező, író.

műsor és elindult a *Tapsifüles* című sorozat, Módos Péter⁸⁵ első könnyűzenei műsora. Ez volt a *Slágerszerviz* és az *Egymillió fontos hangjegy* előfutára. Közönség előtt playbackeltek az előadók, a dal végén pedig a közönség tapsolt és a stúdióban volt egy nagy nyuszi, azon öt lámpa. A taps intenzitásától függően gyulladt ki a megfelelő számú izzó, ez mérte az adott produkció sikerét. Egy idő után Módos Péter felkért, hogy készítsek egy komplett számot, ez volt a *Free All Right Now*ja. Így tudott nyugati zenét behozni a műsorba. A klipjét nem játszhatta volna le, a dalt viszont így igen. A stúdióban playback zenére, élőben kellett táncolni. Péter balett-ügyben nem volt kompetens, de az akkori Pécsi Balett igazgatójának felesége akkor már szerkesztőként dolgozott a tévében, nagyon jóban volt Péterrel, Tóth Erikának hívták, ő javasolta Módosnak, hogy engem hívjon, így kerültem be a *Tapsifüles*be. Lement a szám és elképesztő ellenállásba ütközött. A *Népszabadságban*⁸⁶ egy embertelenül ledorongoló kritika jelent meg, amely szerint erre a szörnyű zenére kicsavart, rettenetes mozgásokkal teletűzdelt ugrálás, a necbe öltözött, félmeztelen, nagy hajú férfi, aki ugrabugrált három lány társaságában, sérti a közízlést.

Rozsonits Tamás:

Mi történt utána?

Gesler György:

Petrovics Emil,⁸⁷ aki tanított engem a főiskolán és nagyon szeretett, másnap felszólalt a Parlamentben, hogy a *Népszabadság* ne írjon ilyen kritikákat, mert egyrészt nem ért hozzá, másrészt ez kell a fiatalágnak. Ő volt akkor az egyik kulturális hangadó és nagy súllyal bírtak a szavai. Megvédett minket. Módos Pétert ki is akarták rúgni emiatt. Bánki Laci mentette meg.

Rozsonits Tamás:

Akkoriban, ahogy ezt ti elkészítettétek, forradalmi tettnek minősült. Ráadásul a *Free szabadságot* jelent...

Gesler György:

A magunk területén valóban. Ez akkor lázadásnak számított. Ahogy a zenészek is lázadtak az új stílusú zenék hazai bemutatásával. A televízióban való munkásságom igazi értéke pont ez volt, hogy én hoztam be táncban az új stílust, éppen úgy, ahogy a slágerénekeseket akkoriban a beatzenekarok váltották le. Persze a tánc soha nem vonzott akkora tömegeket, mint a zene, de én így tettem meg a magamét. Éreztem, hogy jó útra léptem, helyes az irány.

Rozsonits Tamás:

Megvan a felvétel?

Gesler György:

Élő műsor volt, nem rögzítették. Akkoriban ilyesmire nem költöttek.

Rozsonits Tamás:

⁸⁵ A Magyar Televízió 1989 előtti könnyűzenei kínálatát alapvetően Módos Péter (1939) és stábjának szerkesztői tevékenysége határozta meg. Vele készített életútinterjúnk a következő linken érhető el: www.csehtamasprogram.hu/docs/Modos_Peter.pdf.

⁸⁶ 1956 és 2016 között Magyarország legnagyobb példányszámú politikai, közéleti napilapja volt. 1990-ig az Magyar Szocialista Munkáspárt központi lapjaként jelent meg.

⁸⁷ Petrovics Emil (1930–2011) Kossuth- és kétszeres Erkel Ferenc-díjas zeneszerző.

Kik voltak a fellépők?

Gesler György:

Az Operából hívtam őket: Csarnói Kati, Szűcs Györgyi, Bán Teodóra, a három csodálatosan szép táncosnő, és Vámos Gyuri, a hatalmas hajú, kidolgozott testű férfi. Youri Vámos néven később Németországban óriási karriert futott be. Aztán készült egy másik dalra is koreográfiám, Santana⁸⁸ *Oye Como Va* című számára négy fiú és egy lány táncoltak. Később még két dalt dolgoztunk fel, majd a *Tapsifüles* megszűnt, de elindult a *Slágerszerviz*. Közben elkészítettük az *Illés-showt* Sándor Palival, amiben lehetőséget kaptunk egy önálló számra is. Annyira izgatott engem a popzene mozgással és tánccal történő kifejezése, hogy saját együttest alapítottam Ex Tangó néven, 1971-ben. Bán Teodóra, Pogány Alinka, Vámos Gyuri és én alkottuk. Akkoriban a Tolcsvay együttesel⁸⁹ dolgoztunk. Béla nagyon ügyesen menedzselte a csapatot. Egy közös tv-felvételt követően megkérdezte, dolgoznék-e velük, hogy emelkedjen az előadásaik színvonala, így aztán amikor nem volt előadásunk az Operában, velük turnéztunk.

Rozsonits Tamás:

Mi volt a névválasztás oka?

Gesler György:

Arra gondoltam, hogy – mivel a tangó már, és még nem volt divatban – ez a név elég kifejező. Még trikót is készítettem. Aztán a KITT-Egylettel⁹⁰ is felléptünk, többek között az Erkel Színházban. 1972-ben jött az útlevel-mizéria, a barátaim közül többen elhagyták az országot, így maradtam a televízióban és találtam meg váratlanul azt, amit mindig is szerettem volna. Ott ért össze minden olyan szál, ami számomra nagyon fontos volt. Következett az *Ős-Budavára*⁹¹ című nagyszabású produkció – ez sem maradt fenn sajnos –, abba már társastáncokat is beemeltem. Akkor tudtam meg, mi az a macsics, ami egy táncstílus, sokkal korábbi, mint például a cha-cha-cha. Négy-ötévente mindig felbukkan egy táncstílus, ami izgalmasabb, mint a korábbiak. Annak idején volt egy szórakozóhely, még az EMKE és a Moulin Rouge előtt, Ős-Budavára volt a neve, nem is bár, nem is lokál, hanem egy színpaddal rendelkező hely, ahol kabaré, színdarabok és más műsorok is helyet kaptak. Ennek a hangulatát próbálta egy műsorban visszahozni a szerkesztő. Óriási volt! A filmezés is nagyon érdekelt, láttam külföldön a *West Side Storyt*, de még nagyobb hatással volt rám az *Irma, te édes*⁹² és a *Kabaré*⁹³ című film Bob Fosse⁹⁴ koreográfiájával és rendezésében, ami hatalmas inspirációt adott nekem ahhoz, hogyan lehet a popzenét nem kizárólag klasszikus balettelemekkel kifejezni, hanem olyan saját mozdulatokkal, amelyek átadják azt, amit az ember az adott zenéről gondol és érez. Amit ennek szellemében alkottam, annak óriási hatása volt itthon, mert nem jutottak be más, külföldi műsorok a Magyar Televízióba és teljesen újszerű volt az a megközelítés, amit én képviseltem. A televízióban is egyre több könnyűzenei műsort készítettek, mert hatalmas igény volt rá, így a kultúrpolitika sem tehetett mást, mint hogy engedte. Ezekben a műsorokban szükség volt rám, rengeteget dolgoztam. Szerencsére

⁸⁸ A mexikói származású Carlos Santana (1947) gitáros alapította a zenekart 1969-ben.

⁸⁹ Tolcsvay Béla és Tolcsvay László alapították a zenekart, amely először Tolcsvay-trió, majd két taggal bővülve Tolcsvayék és a Trió néven működött.

⁹⁰ 1973-ban alakult szövetség Koncz Zsuzsa, az Illés-együttes és a Tolcsvayék és a Trió művészi együttműködésére.

⁹¹ 1896-ban, az Ezredéves Kiállításra nyílt meg a Városligetben; hét hektáros szórakoztató komplexumként működött.

⁹² Oscar-díjas amerikai romantikus filmvígjáték, rendezte: Billy Wilder.

⁹³ 1972-ben bemutatott amerikai filmmusical, rendezte: Bob Fosse.

⁹⁴ Bob Fosse (1927–1987) amerikai táncos, koreográfus, rendező, forgatókönyvíró.

nagyon alkalmazkodó természetű vagyok, ezt is jól tudtam hasznosítani. Csak az idővel volt problémám. Mindig minden az utolsó pillanatban állt össze.

Rozsonits Tamás:

Mi volt az első színházi munkád?

Gesler György:

1973-ban a *Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról*⁹⁵ című darab. Marton Lacival⁹⁶ ott jöttünk össze. Először az Illés-együttest kérte fel, akik nem vállalták, majd Presser Gábort kereste meg. Kellott neki egy koreográfus is, aki nem az ottani megkövesedett csapat tagja volt. Engem Pici⁹⁷ ajánlott be, mert nagyon szeretett.

Rozsonits Tamás:

Honnan ismertétek egymást?

Gesler György:

A televíziós munkákból. Nagyszerű művész! Tiszteltük mindig egymást, de nem lettünk soha összejáró haverok. Szóval *Popfesztivál*. Marton Laci odaadta a Déry-könyvet,⁹⁸ amire iszonyúan dühös voltam, hiszen én a popzenéért éltem-haltam, a könyv meg abszolút ellene szól. Déry nyolcvan évesen amit erről elképzelt... De meg kellett csinálni.

Rozsonits Tamás:

Hogyan láttatok munkához?

Gesler György:

Laci feljött hozzám és mutatott három számot, amikre én koreográfiát készítettem.

Rozsonits Tamás:

Emlékszel még, melyik három dal volt?

Gesler György:

Persze! A *Menni kéne*, a Madarak jönnek (*Valaki mondja meg*) és a *Ringasd el magad*. A felzongorázott demót Picitől már korábban megkaptam, akkor még a lemezfelvételtől szó sem volt. Még titok volt az egész. Szóval feljött Laci, leült velem szemben és gyanakodva nézett, mit mutatok neki, mi sül ki az egészből? A Madarakra volt a legjobb ötletem, azzal kezdtem, azt táncoltam el neki. A mai napig így is maradt a darabban. A színészeknek szinte semmit nem kell tenniük, egy helyben lebegnek, mint a zene, aztán hirtelen berobban minden. Erő és dinamika van ebben! Laci csak ült, majd megszólalt: „Ez jó lesz!” És jó is lett. Életem egyik legnagyobb sikere. A premiert követően negyven percig zúgott a taps. Nem ment ki a közönség, csak tapsoltak folyamatosan. Ma már ilyen siker szinte elképzelhetetlen.

Rozsonits Tamás:

A próbák alatt sejtettétek már, hogy ez ennyire bedurran?

Gesler György:

⁹⁵ Déry Tibor azonos című kisregényéből készült musical; a Vígsházban mutatták be 1973-ban; Zenéjét Presser Gábor, a dalszövegeket Adamis Anna írta, közreműködött a Locomotiv GT.

⁹⁶ Marton László (1943) Kossuth- és Jászai Mari-díjas színházi rendező, igazgató.

⁹⁷ Presser Gábor beceneve.

⁹⁸ Déry Tibor (1894–1977) Kossuth- és Baumgarten-díjas író, költő.

Semmit nem sejtetünk. Totál vakrepülés! Ez a csodálatos a színházban! Egyedül Várkonyi Zoltán⁹⁹ érzett valamit. Talán. Egyszer bejött egy próbára. A zenéhez nem szólt hozzá, de a színészi munkába nagyon jó érzéssel nyúlt bele. Sokkal érdekesebbé tette. Sosem felejttem el, ahogy akkor például Lukács Sanyit instruálta. Sanyinak azonnal meglett a figura. Kezdő voltam, életemben először koreografáltam színpadon. A Vígszínház nekem az Operához képest egy kis színháznak tűnt: mi az nekem? Hiszen én majdan az Operában szeretnék koreografálni, hiszen azt tanultam! Tehát nem voltam egy emelkedett állapotban, hogy épp a Vígben vagyok, tettem a dolgomat, mint korábban, például a tévében. Erre a kritikák euforikus hangulatban a mennyekbe menesztettek mindannyiunkat! Mondjuk azért Ungvári Tamás¹⁰⁰ a *Magyar Nemzet*¹⁰¹ vasárnapi számában egy hatalmas, négy hasábos cikkben elemezve a darabot, külön kitért a koreográfiára is. Nagyképűen azt bizonygatta, hogy milyen amerikai darabokat látott a helyszínen, az USA-ban, ahhoz mérten az én munkám milyen halványka. Neki nem tetszett. Erre fel én, mint ifjú titán, írtam egy levelet, feladtam a címére és a szerkesztőségbe is. Lehet, hogy ez nem esett egészen jól neki, mert kézzel írott levélben válaszolt, amit így kezdett: „Nagy számár maga Gesler György! Egy kritikussal nem szabad vitatkozni!” Nagyon okosan, szellemesen érvelő, felépített levelet kaptam tőle. Azóta nem is vitatkozom senkivel a kritikákat illetően!

Sajnos, az eredeti előadásról nincs teljes felvétel. Akik abban akkor szerepeltek, mára szinte mindannyian Kossuth-díjasok. A Locomotiv GT¹⁰² is a színpadon zenélt, egészen addig, amíg Laux¹⁰³ disszidált. A *Popfesztivált* követően az ország szinte minden színházában dolgoztam nagyon sok rendezővel, szerették a munkámat, a József Attila Színház különösen fontos ezek közül. Ott minden évben másorra került legalább egy zenés vígjáték Bodrogi Gyulával¹⁰⁴ – ő vitte akkor a vállán azt a színházat. Sokat dolgoztam abban az időben, előfordult, hogy egy szezonban nyolc darabot is színre vittünk.

Rozsonits Tamás:

Miket például?

Gesler György:

1974-ben felhívott Szegedről Imre Zoltán barátom, hogy van-e kedvem ott, a színházban egy operettet koreografálni. Előtte készítettem egy koreográfiát egy Electric Light Orchestra-dalra,¹⁰⁵ az is nagyon jól sikerült, bár soha nem mutattuk be. Aztán a *Marica grófnő*¹⁰⁶ lett az első operett, amit én koreografáltam, nagyon szép emlék. Király Leventével¹⁰⁷ dolgozhattam, a rendező pedig Szász Károly¹⁰⁸ volt. Tőle kaptam egy nagyon fontos mondatot, amikor az egyik előadás végén a kulisszák mögött álltam és élveztem a tapsot, azt súgta a fülembe: „Nehogy azt hidd, hogy ez a te sikered, ez Kálmán Imréé!”¹⁰⁹ Ezt a mondatot én soha életemben el nem felejttem! Azóta tudom, hogy ez félig-meddig így van. Annyi vacakot láttam már koreográfia címén erre a zenére, hogy nem meglepő, amit mondott. Élemedett korú, bölcs ember volt, nagyon szerettem. Soha nem gondoltam volna,

⁹⁹ Várkonyi Zoltán (1912–1979) Kossuth-díjas színész, film-és színházi rendező, színházigazgató.

¹⁰⁰ Ungvári Tamás (1930) Széchenyi- és József Attila-díjas író, kritikus, műfordító, irodalomtörténész.

¹⁰¹ Pethő Sándor által 1938-ban alapított napilap.

¹⁰² 1971-ben alakult rockzenekar, hazánk első supergroupja.

¹⁰³ Laux József (1943–2016) dobos, az Omega és a Locomotiv GT ütőse volt.

¹⁰⁴ Bodrogi Gyula (1934) Kossuth- és kétszeres Jászai Mari-díjas színművész, rendező.

¹⁰⁵ 1970 óta, több megszakítással működő brit soft-rock zenekar.

¹⁰⁶ Kálmán Imre operettje.

¹⁰⁷ Király Levente (1930) Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész, koreográfus, a Nemzet Színésze.

¹⁰⁸ Szász Károly (1912–1978) színházi rendező.

¹⁰⁹ Kálmán Imre (1882–1953) zongorista, csodagyerekként feltűnt zeneszerző, karmester. Elsősorban operettjeiről híres.

hogy az operett lesz aztán a legmeghatározóbb az életem későbbi szakaszában. Korábban annyira opera- és balettfüggő voltam, hogy az operettet nem is ismertem.

1975-ben a tévében *Rohan az idő* címmel egy három részes produkció következett Csenterics Ágival a „felszabadulás” harmincadik évfordulójára nagy tánckarral, három énekessel, valamint szinte az összes magyar színész közreműködésével. Készítettünk egy hatalmas revüt. A zenéjét a közelmúltban elhunyt Körmenyi Vili¹¹⁰ állította össze, régi nagy slágerekből. Nagyon izgalmas, jó időszak volt, életem legtermékenyebb, legaktívabb, legsikeresebb szakasza, harmincöt-negyven éves koromban. 1977-ben Módos Péter javaslatára egy Brecker Brothers-zenére¹¹¹ készítettem koreográfiát, amit beszerkesztett az *Egy millió fontos hangjegy* című műsorba. Három napig dolgoztam azon a számon. Az Operából és az Operettszínházból hívtam táncosokat, Pattantyús Anikót és Hencsey Robit. Mi hárman nagyon különböző személyiségek voltunk, és ettől rendkívül érdekes lett a szám. Kitaláltam egy poént egy kalappal és jól elkaptam a zenét leginkább kifejező mozdulatokat, táncoltunk és elképesztő sikeres lett! A szakma és közönség körében egyaránt. Többször meg kellett ismételnünk a televízióban. Ennek hatására kért fel Módos Péter, hogy forgassunk egy önálló műsort, ami öt számból állt és a Brecker Brothers-nótát is tartalmazta. Meghívtam Susanne Bakert a Fernsehbalettből, egy gyönyörű félvér lányt, duettet adtunk vele elő, nagyon jól táncolt. Hat lány szerepelt az egész műsorban, Suzie, Hencsey Robi és én. Közben beszéltem is. A zenéket Módos Péter válogatta, mind fajsúlyos, dzsesszbe hajló muzsikák, mert azokkal sokkal könnyebb bánni, mint a slágerekkel, amiket az előadók elvisznek, ott csak háttérként lehet táncolni.

1978-ban Tánczos Gábor került Módos Péter mellé szerkesztőnek, az akkor fiatal, feltörekvő tehetséggel, Sztányi Andrással¹¹² írtak egy teljesen táncra épülő forgatókönyvet. Olyan műsort szerettek volna készíteni, amiben nem a nyelv dominál, mert ezzel akartak nevezni a monte-carlói televíziós fesztiválra. Nagyon jó zenéket válogattak össze, hiszen Tánczos Gábor maga is muzsikált a Bergendy-együttesben.¹¹³ Remek zenéket kaptam tehát, Chicago,¹¹⁴ Beatles-feldolgozást kórossal, poloveci táncok feldolgozását, élvezet volt ezekre koreografálni. A felvétel a budaörsi hangárban készült, nyolcvan táncost szerződtetett a produkcióra a televízió, többségükben nem profikat. A repülőgépek és a színes ejtőernyők díszletként szolgáltak. Nagyon színvonalas lett. Én álltam a produkció központjában, mintha egy álmodást látnék, mindig felvillant valami. Volt benne egy gengszter-szám. Pattantyús Anikó, aki egy magas, hosszú vörös hajú, izgalmas nő, és öt fiú, akiket az Operából hoztam. Magam is táncoltam benne, fehér öltönyben és nagy, fehér Panama-kalapban. Megpróbáltam a dallamra koreografálni, ami szinte lehetetlen. A koreográfia mindig a ritmusra készült. Benevezték a műsort a nemzetközi versenyre, de arra nem emlékszem, milyen díjat kapott.

Még ebben az évben, 1978-ban elhatároztam, hogy készítek egy önálló balettestet, túllépve a kis számokon. Bejutottam valahogy az akkor új Pataky Ferenc Művelődési Házba Kőbányán, ahol minden modern volt és működőképes. Az Operettszínház táncosait hívtam, kosztümöket is onnan kaptunk. Egy valódi, három részes estét hoztam létre. Az első rész dzsesszbalett volt, nem véletlenül egy lengyel zeneszerző, Richard Kula három tételes szimfóniájára épült. Három lengyel dzsessz-zenész: egy trombitás, egy szaxofonos és egy zongorista játszott egy-egy tételben egy klasszikus stílusban írt szimfóniára. Erre koreografáltam *A szerelem* címmel egy balettot, szerintem ez volt ebben az országban az első dzsesszbalett-darab. A második részben a *Venceremos* című chilei mozgalmi dalra álmodtam

¹¹⁰ Körmenyi Vilmos (1931–2016) eMeRTon-díjas zeneszerző, karmester, hangszerelő.

¹¹¹ 1974 és 2007 között működött amerikai dzsessz-rock zenekar; nevét az alapító Brecker-fivéerekről, a szaxofonos Michael és a trombitás Randy Breckerről kapta.

¹¹² Sztányi András (1945–2007) televíziós- és filmrendező.

¹¹³ Az 1950-es évek végén alakult zenekar az 1970-es évek egyik legnépszerűbb hazai együttese volt.

¹¹⁴ 1967 óta működő amerikai rockzenekar, jellegzetessége a fúvós kórus szerepeltetése a hangszerelésekben.

táncot, de a zenére spanyol nyelvű politikai beszédek is kevertünk. Hat lány szerepelt benne, az elképzeléseim szerint az egyikük, mint kubai forradalmár vitte magával a többieket, erről szól a szám. Jó, hát akkoriban mindenkinek rendszerhívőnek kellett lennie. A harmadik rész egy vidám történetet mesélt el táncban: régi, gramofon-zenékre való visszaemlékezésekből állt: két férfi és egy nő között zajlott egy féltékenységi dráma, amire mindhárman máshogyan emlékeztek. Ezt mesélték el különböző stílusú táncokban a főszereplők. Akkora sikere lett az estnek, amire senki nem gondolt: tíz héten át játszottuk, heti egy alkalommal. Szerencsére a televízió az utolsó előadást felvette, így megmaradt.

Abban az évben, 1978-ban történt egy nagy fordulat az életemben, mert felhívott Gothár Péter,¹¹⁵ hogy Kaposváron velem szeretné színpadra állítani a *Nebáncsvirág*¹¹⁶ című operettet. Kaposváron kerültem közeli kapcsolatba a műfajjal. Ettől kezdve minden évben koreografáltam ott egy operettet vagy egy musicalt. Dolgoztam Gothár Péterrel, Gazdag Gyulával,¹¹⁷ Babarczy Lászlóval,¹¹⁸ Ascher Tamással.¹¹⁹ Rengeteg nagyszerű színházi élményben volt részem. A legnagyobb szabású darab a *Chicago*¹²⁰ volt. Százhusz alkalommal ment Kaposváron, majd Budapesten, a Vígszínházban már a jegyekért is szinte elképzelhetetlen őrjöngés folyt. Nem lehetett bejutni, összesen talán négy előadást tartottak. 1982-ben mutatták be, szerepelt az előadásban többek között Básti Juli,¹²¹ Csákányi Eszter,¹²² Eperjes Károly,¹²³ Koltai Robi,¹²⁴ Lukáts Andor,¹²⁵ Lázár Kati.¹²⁶ Mára jószerivel mind Kossuth-díjas művészek. Éppen a munka megkezdése előtt láttam az eredeti Bob Fosse-féle előadást Bécsben, aminek az érzete megmaradt bennem. Természetesen nekünk más előadást kellett megvalósítanunk, ami remekül sikerült, mert Ascher Tamással nagyszerűen tudtunk együtt dolgozni. Ez volt talán Kaposváron a legnagyobb siker, amit a magaménak is tudhattam, de 1994-ig minden évben bemutattunk ott egy-egy zenés darabot.

Rozsonits Tamás:

A táncosok mindannyian diplomás táncosok voltak?

Gesler György:

Az idősebbek nagyrészt magániskolákban tanultak, például Kemény Melindánál,¹²⁷ de Jeszenszky Endre¹²⁸ is mindig oktatott. Két-három magániskola a háborút követően is működhetett. Hívták őket tanítani a Balettintézetbe, de ők nem akartak menni. Jesza mesélt is nekem erről, nagyon rosszban voltak Lőrincz Györggyel, ő ezért nem vállalta. A Semmelweis utcában megtartotta a saját iskoláját. Kemény Melinda pedig a Filmmúzeum fölött oktatott. Minden táncost ismertem, akikkel dolgoztam, ők már mindannyian a Balettintézetben végeztek. Akiket nem vett fel az Operaház és nem akartak vidékre menni, szép lányok és jóképű srácok voltak, őket Bogár felvette az Operettszínházba. Ott ezek fontos szempontnak számítottak.

¹¹⁵ Gothár Péter (1947) Kossuth-díjas rendező, a Nemzet Művésze.

¹¹⁶ Louis Hervé francia zeneszerző népszerű műve.

¹¹⁷ Gazdag Gyula (1947) rendező, forgatókönyvíró.

¹¹⁸ Babarczy László (1941) Kossuth-díjas színházi rendező, színházigazgató.

¹¹⁹ Ascher Tamás (1949) Kossuth- és Jászai Mari-díjas rendező.

¹²⁰ Amerikai musical, 1975-ben mutatták be New Yorkban. Bob Fosse koreográfus munkája meghatározó a színpadra állításában.

¹²¹ Básti Juli (1957) Kossuth- és Jászai Mari-díjas színésznő.

¹²² Csákányi Eszter (1953) Kossuth- és Jászai Mari-díjas színésznő.

¹²³ Eperjes Károly (1954) Kossuth- és Jászai Mari-díjas színész.

¹²⁴ Koltai Róbert (1943) Jászai Mari-díjas színművész.

¹²⁵ Lukáts Andor (1943) Kossuth-díjas színész és rendező.

¹²⁶ Lázár Kati (1948) Kossuth- és Jászai Mari-díjas színésznő.

¹²⁷ Kemény Melinda (1906–1990) balerina és balettmester.

¹²⁸ Jeszenszky Endre (1925–2008) táncos, balettmester, dzsesszbalett-oktató.

Rozsonits Tamás:
Magad is tanítottál?

Gesler György:

Igen, bár nem szerettem tanítani. Oktattam balettot a Postásban tornászoknak, de azt nem hivatásszerűen tettem, inkább egzisztenciális okai voltak. Amiért nem szeretek tanítani, abból fakad, hogy alapvetően rendkívül türelmetlen a természetem. Az, hogy valaminek a gyümölcsét esetleg évtizedek múlva arassam le, engem nem érdekel. Hogy koreografálok és azonnal látom az eredményét, az rendben van. Két szezon alatt a Marczibányi téren volt iskolám. Modern dzsesszbalettot tanítottam felnőtteknek, hetente kétszer. Akik oda jártak, egyes műsoraimban szerepelhettek is. Azokkal dolgoztam, akik rendelkezésre álltak, hozzájuk formáltam a koreográfiát. Hívtak tanítani a főiskolára is, de nem vállaltam. Tovább megyek: még társulatot sem akartam alapítani!

Rozsonits Tamás:
Miért?

Gesler György:

Egész életemben mindenütt vendég voltam. A Madách Színházat és a veszprémi színházat kivéve az összes magyarországi színházban megfordultam. Nagy dolog kizárólag vendégnek lenni, másrészt pedig nincs hazád, nincs otthonod. Azt gondolom, találkozik az ember lényé, jelleme azzal, amit végez. Nálam ez így valósult meg. De térjünk egy kicsit vissza arra az időre, amikor harmincöt-negyven éves voltam. Akkorra már láttam egy-két Pina Bausch-¹²⁹ és Bėjart-előadást,¹³⁰ amik inspiráltak. Úgy gondoltam, valamit hasonlót én is megvalósítok. Imádtam Ligeti György¹³¹ zenéjét és elhatároztam, hogy létrehozok egy modern, alternatív táncestet, egy önálló műsort, nevezhetjük táncszínháznak is. Megnyertem ehhez az Operettszínház táncosait, hat lányt és hat fiút. Három hónapig dolgoztam a megvalósításán. Elvonultam a külvilág elől, mint egy író az alkotóházba. Minden nap lementem a pincébe, bekapcsoltam a magnót és teljesen egyedül felépítettem a darabot. Ritkán sikerült ez az életemben. Mintha nem is én lettem volna, mert nem ilyen a természetem, hiszen alpból türelmetlen vagyok. Itt viszont megvoltak az ötletek, tudtam, mit akarok, onnantól kezdve lassan, lépésről lépésre mentem előre. Akkor kristályosodott ki bennem végleg az érzés, hogy nagyon nagy türelem kell az alkotáshoz.

Szerettem ezt a Ligeti-estet és büszke vagyok rá! Nagy sikerrel játszottuk, összesen négy alkalommal. Különleges előadás volt Ligeti négy művére. A bemutatónak szakmailag is híre ment, én pedig írtam Ligeti Györgynek egy levelet, amire kedves, biztató, kézzel írt választ kaptam, a mai napig őrzöm. Ligeti a 20. század egyik legnagyobb zeneszerzője szerintem, zseni! A bemutatóról Fux Livia a *Film, Színház, Muzsika* című szaklapban úgy kezdte a kritikát, hogy a Moulin Rouge koreográfusa hogy mer Ligeti zenéjéhez nyúlni? Nem arról írt, hogy milyen, hanem, hogy ki készítette! A gonoszság és az elvetemültség egyik jó példája. Persze irányított volt az egész, hiszen Lőrincz nem bírta a sikereimet. Nem tudta megemészteni, hogy minden nap lát a televízióban. Bosszantotta a tény, hogy nélküle is milyen sikeres lettem. Ezt az estet később Klagenfurtban is bemutattam 1988-ban az ottani társulattal.

¹²⁹ Pina Bausch (1940–2009) német moderntánc-koreográfus.

¹³⁰ Maurice Bėjart (1927–2007) francia balettművész, koreográfus, író, rendező.

¹³¹ Ligeti György (1923–2006) Kossuth-díjas zeneszerző.

1982-ben dolgoztam ott először, a *My Fair Lady*t és egy operát, *A hold* címűt vittük színpadra, majd a *Cigánybárót*, 1988-ban pedig a Gershwin-darabot és Paganini¹³² zenéire egy western-történetet. 1994-ben Ljubljánban, az Operaházban is bemutattuk az *Egy amerikai Párizsban* című Gershwint, és az *F-dúr zongoraversenyt*. Ám még előtte, 1994-ben Imre Zoli felhívott, hogy nem akar kimenni Tallinba, ahol a *Csárdáskirálynő* bemutatójára készültek és egy magyar koreográfust kerestek erre a munkára. Kimentem és ott találkoztam először a *Csárdáskirálynő*vel. Szerintem ennek a legjobb a szöveggönyve az összes operett közül, plusz a zenéje is a legjobbak közé tartozik. Beleástam magam, és jól sikerült az előadás. Mikor hazajöttem, várt egy telefonhívás. Horváth Peti¹³³ keresett, hogy lenne egy kis munka. Kértem: mi? A *Csárdáskirálynő* az Operettszínházban. Annyira megérett arra már bennem a darab, hogy egy nagyszerű koreográfiát sikerült alkotnom. Olyannyira, hogy a mai napig azt játsszák. Ez lett az egyik legnagyobb siker az életemben.

De a sors Presser Gáborral és Marton Lacival újra összehozott a *padlás*¹³⁴ című darab bemutatója előtt is. Meghívtak egy próbára és a segítségemet kérték. A próba végén láttam, hogy az egész társulat csüggedt, lerítt róluk, hogy totális bukást vártak. Magukba roskadtak. Pici, Dusán¹³⁵ és Marton Laci várakozva néztek rám, én meg azt mondtam: gyerekek, megalkottátok a világ csodáját! Leesett az álluk, senki nem hitt nekem. Felmentem a színpadra és azt mondtam: na, akkor most kezdjünk el dolgozni! Létrehoztuk az előadást úgy, ahogy most is megy. Ilyen a színház: 1988 óta folyamatosan játsszák!

Rozsonits Tamás:

Szeretném, ha az írói munkásságról beszélne. Miket írtál?

Gesler György:

Kifejezetten csak kritikákat. Nem recenziót, abszolút kritikát.

Rozsonits Tamás:

Hol publikáltad őket és mennyit írtál?

Gesler György:

Nagyon sokat írtam és a *Zene-zene-tánc* című lapban jelentek meg.

Rozsonits Tamás:

Felkértek rá?

Gesler György:

Igen. Fodor Anti, aki a lap táncrovatának volt a felelőse, régóta kapacitált, hogy írjak. Még az iskolából ismertük egymást, nagyon jóban voltunk. Sokáig nem álltam kötélnek, mert tudtam, hogy kritikát írni nagyon nagy kockázat. Egyrészt teljesen függetlennek kell lenned, másrészt nagyon jól kell ismerned ezt a világot, a résztvevőit és a műveket, harmadrészt nagyon jól kell írni. Ebből nekem csak kettő volt adott: jól írtam és alaposan ismertem ezt a világot. Aktív koromban nem voltam független, azért nem vállaltam, magam is benne voltam még nagyon. Aztán egyszer csak szinte minden kifutott a lábam alól. Akkor próbaképp írtam egyet, ami annyira jól sikerült, hogy akadt olyan lapszám, amelyben öt kritikám is megjelent.

¹³² Niccolò Paganini (1782–1840) olasz hegedűművész és zeneszerző.

¹³³ Horváth Péter (1951) József Attila-díjas író, rendező és színész.

¹³⁴ Félig mese, félig musical. A Vígszínházban mutatták be 1988-ban, rendezte: Marton László, a szerzők: Presser Gábor, Sztevanovity Dusán és Horváth Péter.

¹³⁵ Sztevanovity Dusán (1945) szerb származású dalszövegíró, dramaturg, zenész.

Rozsonits Tamás:

Bántottál meg kollégákat?

Gesler György:

Persze. Keményen, de nagyon szellemesen. Rossz előadásról sokkal jobb írni! Ott lehet poénokat elhelyezni! A jót egyszerűen el lehet intézni, nem? Az Operában amúgy is gyűlölik az alternatív irányzatokat, mint például Frenák Palit,¹³⁶ aki a személyes kedvencem! Hihetetlen tehetség!

Rozsonits Tamás:

Mennyire tudod a saját munkáidat kritikusan szemlélni?

Gesler György:

Ez nagyon nehéz. Kell egy rálátás, hogy az ember saját magát megítélje. Abban a pillanatban, amikor elkészülök valamivel, úgy gondolom, hogy a legjobbat nyújtottam, ami csak a képességeimből telik. Az alkotás rendkívül nagy koncentrációt igényel. Nem megy egy pillanat alatt. Lehet, hogy már hosszú ideje érlelődik belül, úgy, hogy nem is tudsz róla. Nem kitalálni kell, hanem beletalálni. Ez a lényeg!

Rozsonits Tamás:

A televízióban készült egy műsor, amelyben riporterként is debütáltál. Mi volt ez?

Gesler György:

Vámos Györggyel, vagyis Youri Vamossal készítettem egy riportot. Úgy került sor erre, hogy Csenterics Ágnes mindenképpen szeretne volna elkészíteni ezt a riportfilmet. Számára a könnyűzene akkoriban már nem volt annyira érdekes, a balett világa felé fordult. Ez 2002-ben történt. Rózsa Gyurit¹³⁷ szeretne volna először felkérni Ági, aki ódzkodott ettől. Véletlenül találkoztunk és kérdezte: miért nem te készíted, hiszen mindent tudsz erről a világról! Így jöttem képbe, és így született meg ez az egy órás riportfilm, ami szerintem nagyon jól sikerült.

Rozsonits Tamás:

Mivel foglalkozol mostanában?

Gesler György:

2013-ban meghalt a feleségem, azóta teljesen megváltozott az életem. Beteg volt előtte, ám nem lehet egy halálesetre felkészülni. Aztán egy évig Münchenben éltem a lányommal és a vejemmel.

Rozsonits Tamás:

Mikor született a lányod?

Gesler György:

1980-ban. Egy évig éltem velük, aztán találkoztam a jelenlegi párommal, akivel két éve együtt vagyunk. Marbellán és Budapesten élünk felváltva. A színházi bemutatók miatt sokat vagyunk itthon. Moziba járunk, barátokkal találkozunk, szívjuk magunkba a kultúrát. Kikapcsolódásként szeretem a keresztretjvényeket, de a legkeményebbeket! Az olasztól azért kifekszik az ember!

¹³⁶ Frenák Pál (1957) magyar táncművész, koreográfus.

¹³⁷ Rózsa György (1947) műsorvezető, szerkesztő, producer.

Rozsonits Tamás:

El tudnád képzelni máshogy is az életed, ha annak idején nem a Balettintézetbe vesznek fel?

Gesler György:

Igen, de nagyon hálás vagyok apámnak, hogy megtalálta akkor azt az újsághirdetést... Az a lehetőség, amit ezáltal a lábamba és a kezembe adott, nemcsak testileg, de szellemileg is rendkívüli pályára állított. Teljes életet éltem.